

BOUWTEKENINGEN / BOUWDOSSIERS, VANAF 1854

Schiedam, 1854-1905

De verordening op het bouwen

In 1854 stelde de gemeenteraad van Schiedam de verordening op het bouwen, betrekken en ontruimen van woningen binnen Schiedam vast. Dit kwam neer op de invoering van een systeem van bouwvergunningen. Woningen moesten voortaan voldoen aan minimumeisen.

De Commissie van Fabricage, na 1894 Commissie voor Gemeentewerken, beoordeelde de ingediende aanvragen door particulieren of instellingen tot bouw of verbouw van woningen, kerkgebouwen, scholen etc.

De procedure in de praktijk:

- bij Burgemeester en Wethouders werd een vergunning aangevraagd;
- de aanvraag werd ter beoordeling aan de Commissie van Fabricage toegezonden;
- de Commissie besprak de aangevraagde vergunning in haar vergaderingen, waarna advies gegeven werd aan B&W, die de vergunning vervolgens al dan niet verleende;
- na oplevering werd de Commissie wederom ingeschakeld.

LET WEL: de serie tekeningen is verre van compleet en de tekeningen zijn vaak weinig gedetailleerd!

In welke archieven bevinden de stukken zich?

1. De Topografisch Historische Atlas (THA) ► De serie bouwtekeningen van de Commissie van Fabricage
2. Het archief van het Gemeentebestuur ► Correspondentie betreffende de bouwaanvragen, binnengekomen bij Gemeenteraad en/of B&W. Soms zijn dit tekeningen, meestal geschreven documenten
3. Het archief van de Cie. van Fabricage ► Bij de bouwtekeningen behorende correspondentie in de serie notulen en de bijlagen van de notulen van de commissie

Hoe vindt u de stukken?

In de studiezaal is een alfabetisch op straatnaam geordend kaartstelsel te raadplegen, dat u in staat stelt snel na te gaan of van uw pand een (ver-)bouwtekening is bewaard.

LET OP: niet alle kaartjes verwijzen naar een huisnummer! Toch vindt u aanwijzingen voor het vinden van de juiste stukken:

- zonder huisnummer (1) ● het tot aan het eind van de 19^e eeuw gebruikte wijknummer is vermeld en/of de kadastrale aanduiding

zie hieronder bij 'huisnummering' hoe u van het wijknummer naar het huidige huisnummer komt
---
- huidige huisnummering: ● hoeft geen nadere uitleg
- zonder huisnummer (2): ● alleen het kadastrale nummer is aangegeven

u zoekt via kadastrale registers of het gaat om het pand waar u naar op zoek bent
---
- geen wijk/kadasternummer ● de omschrijving op het fiche geeft mogelijk enige duidelijkheid. Raadpleeg het stuk waarvan u denkt dat het 't door u gezochte pand betreft; de tekening zal duidelijkheid verschaffen

met een eventuele datum op het fiche vindt u mogelijk meer zekerheid in de notulen van de commissie of het gaat om het pand waar u naar op zoek bent
--

Heeft u een omschrijving van een door uw gezocht adres gevonden:

- *Bouwtekening*: verwijst naar het nummer van de tekening die zich bevindt in de THA
- *B&W*: verwijst naar jaar en nummer van een bij B&W ingekomen stuk
- *Raad*: verwijst naar jaar en nummer van een bij de Gemeenteraad binnengekomen stuk

LET OP: Het kaartstelsel verwijst niet naar de correspondentie die onderdeel uit maakt van de serie bijlagen van de notulen van de Commissie van Fabricage. Hiervoor dient de inventaris van het archief van de Commissie geraadpleegd te worden.

huisnummering

In de 19^e eeuw was de stad verdeeld in een aantal wijken die van een letter waren voorzien. Hierbinnen hadden de huizen een nummering. Deze nummers zijn aan het eind van de 19e eeuw vervangen door het huidige systeem van huisnummering.

Hoe weet ik wat het vroegere wijknummer was van het huis waar ik naar op zoek ben?

Het "*Register Kooyman*" biedt hiervoor uitkomst en is raadpleegbaar in de studiezaal, en ook digitaal via [NT265](#).

U kunt vanuit het wijknummer zoeken, maar ook vanuit het huidige huisnummer.

LET OP: Sommige straten zijn later nogmaals hernummerd, zoals de Tuinlaan, de Korte Haven etc. Hier dient de huidige nummering op andere wijze te worden achterhaald, bijvoorbeeld via de adresboeken of de bevolkingsregisters.

Schiedam, 1906-heden

De bouwvergunningen Schiedam vanaf 1906 bestaan uit 2 blokken:

- 1906-1988: er werden twee series opgemaakt, één door B&W en één door de afdeling Bouw- en Woningtoezicht
- vanaf 1988: alleen de afdeling Bouw- en Woningtoezicht van de dienst Gemeentewerken vormt nog een serie bouwvergunningen

LET OP: De bouwvergunningen (-dossiers) tot en met 2006 bevinden zich bij het Gemeentearchief, waarvan de periode 1906-1954 digitaal beschikbaar is via Mijnadres.org. Voor de dossiers 2007-heden kunt u terecht bij Het Omgevingsloket in het Klant Contact Centrum.

De Woningwet

De Woningwet van 1901 verplichtte iedere gemeente tot het hebben van een bouwverordening. De eisen werden vervat in de gemeentelijke bouwverordening die in Schiedam in september 1905 door de raad werd vastgesteld. De Dienst Gemeentewerken, afdeling Bouw- en Woningtoezicht zag in Schiedam toe op de naleving. Voor de bouw of verbouwing van een huis moest de eigenaar een bouwvergunning aanvragen bij Burgemeester en Wethouders.

De bouwverordening in de praktijk:

- bij de aanvraag bij B&W diende een bouwtekening in meervoud ingeleverd te worden; één exemplaar bleef bij B&W, twee andere gingen naar het bureau Bouwtoezicht;
- verschillende instanties, zoals de brandweer en de welstandscommissie, ontvingen ook een exemplaar van de bouwtekening.

In welke archieven bevinden de stukken zich?

- Het archief van het Gemeentebestuur ► De serie dossiers van B&W. Bevatten vooral de meer formele stukken: aanvraag, adviezen, bezwaarschriften, tekening(en)
- Het archief van Bouw-en Woningtoezicht ► De serie schaduw dossiers aangelegd door de afdeling Bouw- en Woningtoezicht. Bevatten in de regel méér stukken dan de dossiers van B&W; o.a. palenplannen en sonderings- en funderingsgegevens

Hoe vindt u de stukken?

Een deel van de bouw dossiers is digitaal beschikbaar via Mijnadres.org:

- bouw dossiers Schiedam, 1905-1954.

Dossiers vanaf 1955 zijn niet digitaal beschikbaar. In de studiezaal is een digitale index op adres aanwezig waarmee de studiezaalmedewerker snel voor u kan nagaan of er van een pand een dossier aanwezig is. Mocht de index geen resultaat opleveren, dan wil dit niet per se zeggen dat er geen vergunning aanwezig is:

- het is een hoekpand: ● wellicht bevindt de vergunning zich in het dossier van het 'hoek'adres; een dossier kan maar op één plaats geborgen zijn
- pand ligt tussen twee straten: ● wellicht is de vergunning geborgen op het adres van de achterzijde van het pand
- pand is één van een groot project ● wellicht vindt u de vergunning op een andere straat, onderdeel van het zelfde project
- de digitale index is niet compleet: ● mogelijk biedt de vroegere kaartenbak uitkomst

Als er geen dossier aanwezig is kan de studiezaalmedewerker voor u nagaan of er zich in andere archieven stukken/tekeningen bevinden van het betreffende pand. Bijvoorbeeld in de archieven van het Gemeentebestuur, de Dienst Gemeentewerken, de Hinderwetvergunningen, etc.

De ordening van de stukken

- 1905-1954; alfabetisch op straatnaam
- 1955-1988; op jaar en daarbinnen op volgnummer
- 1988-heden; op bouwzaaknummer

Kethel & Spaland, 1898-1941

De Kethelse bouwverordening

Tot 1941 was de gemeente Kethel & Spaland een zelfstandige gemeente. De bouwverordening, minder uitgebreid dan die van Schiedam, werd vastgesteld in 1904 en gewijzigd in 1938. Overigens maakte ook de gemeente Kethel gebruik van de diensten van de Schiedamse woningdienst.

Hoe vindt u de stukken?

De Kethelse bouw dossiers bevinden zich in het archief van het gemeentebestuur van Kethel & Spaland, inv.nrs. 920-926. Alle deze bouw dossiers zijn digitaal beschikbaar via Mijnadres.org:

LET OP: Bij de annexatie is een deel van het grondgebied van de voormalige gemeente Kethel & Spaland naar Rotterdam overgegaan. Deze bouwvergunningen zijn te vinden in het Gemeentearchief Rotterdam. Het betreft met name de Kandelaar en Kandelaarweg.